

látványos dísztermében áll **Szent István király mellszobra**. Az épület előtti parkban szökőkutas szoborcsoport, négy foglalkozás szereplőit ábrázolja: bokályfestő, vasöntő, favágó és aratólány. Nem

messze a parkban 8,4 m magas márvány emlékoszlop nyúlik az ég felé. A turulmadaras alkotás a **Millenniumi Székely Emlékmű** nevet viseli. Az eredeti emlékművet megcsontították, majd eltávolították. Az eredetihez hű emlékoszlop Zavaczki Walter székelyudvarhelyi szobrász alkotása, s 2008-ban állították újra. Udvarhely jellegzetes épülete a főtér szélén a „**Barátok Temploma**” a **Ferences Rendi Kolostorral**, amely 1779-ben épült. A templommal szemben az **Emlékezés Parkjában** 13 bronz mellszobor eleveníti meg a székelység és magyarság fontos személyiségeit. Itt található egyedül **Erdélyben Csaba királyfi**, Attila fiának a szobra. A főtér másik végét az 1781-ben épült barokk-klasszicista stílusú **Református Templom** zárja, mely mellett **Orbán Balázs egész alakos szobra** áll. A templom mögötti hangulatos téren újra látható a híres **Vasszékely szobor**, amely az I. világháborúban elesett székely hősöknek állít emléket. A szobrot a románok 1919-ben eltávolították, s csak 2001. március 15-én sikerült újra felállítani. A tér mellett a magyaros szecesszió alkotása, a mai **Benedek Elek Tanítóképző Főiskola** szépen díszített épülete, előtte **Benedek Elek bronzszobra**. A város fölötti hegyen óriási épület, a **Tamási Áron Gimnázium**, eklektikus-szecesszió épülete magasodik.

HASZNOS TIPPEK

> Július harmadik hétvégéjén rendezik a **Míves Emberek Sokadalmát** a Székelytámadt Vár területén

Egyeskő

Sík Sándor: Az Egyeskö
*A Hagymás üzen az Öcsémnek,
 Az Öcsém felel a Hagymásnak.
 Mit üzenhetnek egymásnak?*

Közepettük a négyágú

Kökoronával ékes fő:

Egyedül áll az Egyeskö.

A hagymást utak ölelik,

Az Öcsémhez ösvényke fut.

Az Egyesköre nincsen út.

A Hagymás Gyergyóra könyököl,

Az Öcsém Csíksországba néz,

Az Egyeskö csak az égbe föl.

A Hagymás szénáért könyörög,

Az Öcsém emberekér,

Az Egyeskö semmit se kér.

A Hagymás mondja légy velem,

Az Öcsém biztat: Kegelelem,

Az Egyeskö semmit se mond:

feje körül az Úr lelke borong.

Figyelemre méltó természeti képződmény, az üledékes kőzetekből felépült **Hagymás-hegység** számos megkapó sziklaformációja: a **Nagy-Hagymás**, a **Fekete-Hagymás** vagy az **Öcsém** (Ecsém) oldalában lévő **Ördögmalom**, de talán mind között a legszebbek az **Egyeskő** dacosan, ellentmondást nem tűrő módon égbe magasodó tornyai. Legkönnyebben Balánbánya felől közelíthetjük meg.

Balánbányán a templom melletti parkolóban hagyjuk a gépkocsit, és a Kovács-patak mentén vágunk neki az összességében kb. 1000 m szint legyőzésének. Az innen kezdődő ösvény előbb meredekebben, majd megszelídülve kapaszkodik a Havas-láb mentén. A fenyves ritkulásával egy időben a kilátás is egyre jobb lesz a tőlünk keletre elhelyezkedő Öcsém-tető irányába. Kibontakoznak a – népiesen Ördögmalmoknak is nevezett kőgorgetegek, fölöttünk a Vigyázókő tornyosul, a távolban pedig a Csíki-havasok határhegysége, a Naskalat látható. Kb. egy

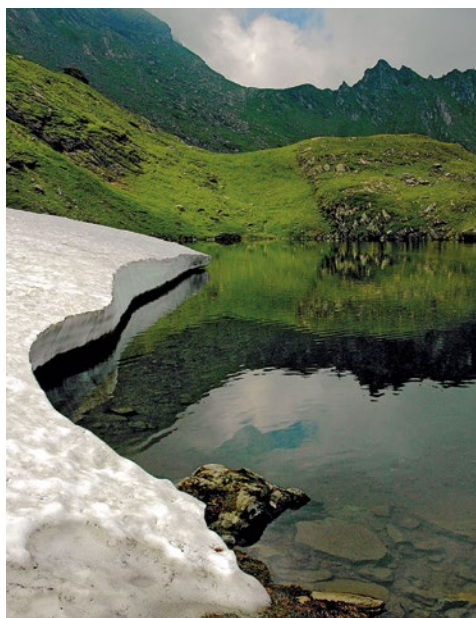

óras kapaszkodó után érjük el a Nyíres-sarkot, ahol ösvényünk balra kanyarodik, és egy fenyves, kőgörgögetes, források szabdalta hegyoldalon halad tovább. Innen már látható az 1530 m magas Egyeskö sziklaorma. A monumentális kőkatedrális tövében épült *menedékházból* szép a kilátás a *Csiki-medencére* és az azt övező hegyekre. A szikla megmászása csak gyakorlott mászóknak ajánlott, sok baleset történt már vagánykodás miatt. A menedékházban télen-nyáron kaphatunk szállást, kiváló kiindulópont a környékbeli túrákhoz.

disznó is otthonuknak tudhatják a környéket. A hegység megközelítése igencsak bonyolult lenne, ha nem lett volna Romániában kommunizmus. A megalomán építkezések egyik mintapéldája –ami persze nekünk most nagyon jól jön– a **Transzfogarasi út** megépítése. Ez a kanyargós, óriási műtárgy keresztben szeli át a Fogarasi-havasokat. Az út hossza 35 km miközben csak 12 km légvonalban a távolság, csakhogy 1500 m-es szintkülönbséget kell leküzdeni a sok-sok tekerdő szerpentinnel, hogy végül felérjen a 2034 m magasán lévő hágóhoz, majd egy 800 m-es alagútban folytatódva érjen át Erdélyből Romániába. A hágónál óriási parkolóban hagyhatjuk az autónkat, s innen már gyalog kirándulhatunk. A parkolótól néhány lépés a mese-szép tengerszem, a **Bilea-tó**. A tó környékének körbesétálására is életreszóló emléket ad, nem beszélve arról, ha kicsit messzebb is eltúrázgatunk. Körülöttünk piramisszerű csúcsos hegyek mindenfelé, a felhők gyakran alattunk vannak, hófoltok, zöld hegyoldal, legelésző birkanyájak, lezúduló óriási vízesések, a fejünk fölött suhanó tűzpiros kabinos felvonó. Egyszóval igazi varázslat. A hosszabb túrák általában több naposak, s

a túra a hegygerincen halad végig, ahol jelzett turistautak és menedékházak várnak. Ennek ellenére nem célszerű gyakorlott vezető nélkül nekiindulni, hiszen a Fogarasi-havasok „kemény” hegység, s az időjárás tényleg percekben belül drámaian meg tud változni, simán elkezd akár nyáron is esni a hó, úgy hogy előtte egy órával még sütött a nap. Tehát jó felszerelés, gyakorlott túrázó, túravezető. A Bilea-tó környékén néhány óras túra azonban nyáron nemcsak megengedett, hanem kifejezetten ajánlott. A tó fölött egy óriás emelkedés után egy másik káprázatos tengerszemet találunk (2230 m) a vulkányszerű hegyek katlanában. A tóparton csobogók, vízesések, tobzódó színekben pompázó vadvirágok, az egyszerű magyarországi utazónak ritkán adódó óriási élmény. A Bilea-tó partján szinte a vízre épült egy panzió és étterem. A teraszon ülve mintha egy hajón utaznánk, miközben a tányérunkba benéznek a környék gigantikus hegyóriásai. Az meg aztán a csúcs, amikor itt megszállva a szobánk erkélyéről kézzel fogjuk meg a felhőket, s kicsit elhisszük, hogy a mennyországban járunk.

Vajdahunyard

Köváry László így ír
Erdély régiségei és történelmi emlékei című művében:
 „Hunyadmegyében, hol az erdőborított hegyekből
 lezúgó Cserna és Zalasd összefoly, kis térség van kép-
 ződve, ezen terül Vajda-Hunyard a kis mezőváros, –
 s hol a két víz összeszakad, a hegyfokról emelkedik ki
 Hunyadvára. A szikla magaslatot, melyen fekszik,
 nyugotról a Zalasd vize mossa; bele 60 lépés hosszú,
 oszlopokon nyugvó vasrácsu híd vezetett egy bástya-
 ba, melyről jobb felől a Hunyadi által épített goth
 termek; balfelől a Mátyás király, Bethlen Gábor a
 mások által folytatott bástyázatok vonulnak. Nincs
 Erdélyben egyetlen műemlék, mely annyi fényt és
 nagyszerűséget, több műízlést s nemzeti nagyságunk
 több jelvényét hordotta volna magán....”

Kolozsvár

„Nem látta Erdélyt, aki nem látta Kolozsvárt.”

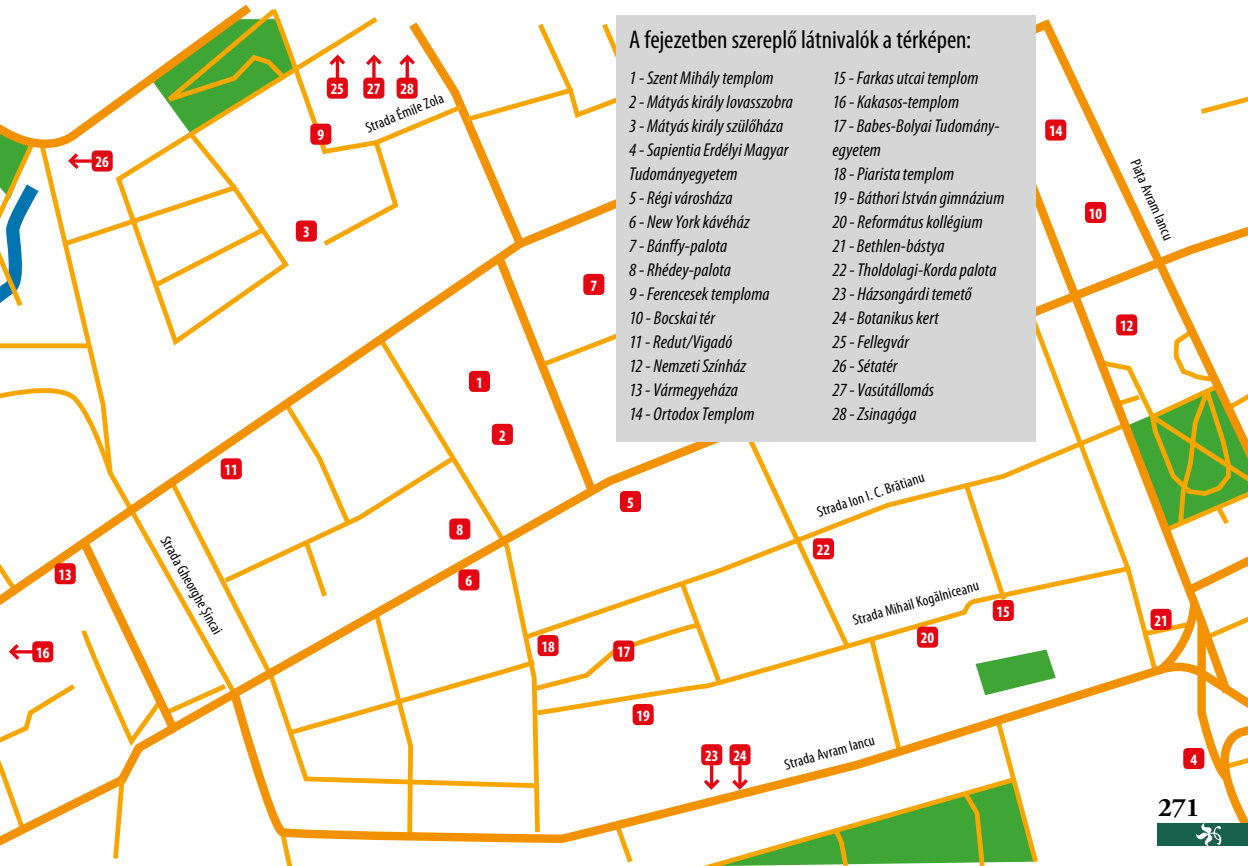
Így szól az ismert mondás, s ebben van valami. Erdély legnagyobb városa az egykoron virágzó „Kincses Kolozsvár”, Erdély „fővárosa”, kulturális központja, a magyar történelem és művelődéstörténet számtalan emléket felsorakoztató óriás, kihagyhatatlan az Erdélybe látogató számára. Nagyjainkat is megigézte a város, Jókai Mór 1853 májusában első Erdélyi útján meghatottan ír Kolozsvárról: „Itt vagyok végre az annyiszor megálmodott, annyiszor megszeretett Erdély fővárosában, ahol úgy érzem magamat, mintha régi ismerősök, régi rokonok közé érkeztem volna, kiknek arcait is látni véltem valaha, talán képzeletemben? Talán a történet könyveit olvasva? Amidőn a hajdankor hőseinek, nagyjainak, bölcseinek tetteiben elmerülve, azoknak alakjai végighúzódtak lelkemben, és most midőn Erdély

földén állok, megelevenülten állnak szemeim előtt.” Hunfalvy János 1864-ben pedig így : „... lent a völgyben Kolozsvár, Erdélynek s különösen a magyar földnek fővárosa, tárja fel szépségeit; a várost körös-körül szép kertek és szőlőhegyek környezik, melyek közül nyájas nyaralók mosolyognak felénk...”

Az egykori Kolozsvár ma már csak a belvárosban őrzi a régi emlékeket, az egykori szőlődombokon hatalmas panelrengeteg húzódik. A bennük lakó betelepített románok végképp tönkretették a város magyar arculatát. Az etnikai arányok megváltoztatása itt még a többi erdélyi nagyvároshoz képest is túl jól sikerült, a magyarság aránya már nem éri el a 20%-ot sem, de tény, hogy még így is kb. 60 000 magyar él a közel 300 ezres nagyvárosban. Az óváros azonban történelmünk dicső emlékeit őrzi.

A fejezetben szereplő látnivalók a térképen:

1 - Szent Mihály templom	15 - Farkas utcai templom
2 - Mátyás király lovasszobra	16 - Kakasos-templom
3 - Mátyás király szülőháza	17 - Babes-Bolyai Tudományegyetem
4 - Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem	18 - Piarista templom
5 - Régi városháza	19 - Báthori István gimnázium
6 - New York kávéház	20 - Református kollégium
7 - Bánffy-palota	21 - Bethlen-bástya
8 - Rhédey-palota	22 - Tholdalagi-Korda palota
9 - Ferencesek temploma	23 - Házsongárdi temető
10 - Bocskai tér	24 - Botanikus kert
11 - Redut/Vigadó	25 - Fellegvár
12 - Nemzeti Színház	26 - Sétatér
13 - Vármegyeháza	27 - Vasútállomás
14 - Ortodox Templom	28 - Zsinagóga

A város helyén már az ókorban római erődítmény állt Napoca néven. A 13. században a magyar királyok német telepeseket költöztettek ide, akik a 15. századra elmagyarosodnak. Kolozsvár Erdély fővárosaként funkcionál több évszázadon keresztül, kulturális, kereskedelmi, szellemi központ. Itt indul Heltai Gáspár vezetésével 1550-ben a magyar nyelvű könyvnyomtatás. A város a reformáció fellegvára, pezsgő iskolaváros, olyan történelmi személyiségek tanulnak itt, mint Pázmány Péter, Mikes Kelemen, Jósika Miklós és sokan mások. Itt született Mátyás király és Bocskai István fejedelem.

A látnivalók bejárására biztosan nem elég egy nap. A főtéren áll a híres **Szent Mihály templom (1)**, Erdély második legnagyobb gótikus temploma. Építését a 14. században kezdték, s az építkezés egy évszázadon át tartott. A háromhajós csarnoktemplom 50 m hosszú, 22 m magas. Neogótikus tornya mintegy 80 m-es, a 19. században épült. A főbejárat fölött Zsigmond király címere, illetve Szent Mihály arkangyalt ábrázoló dombormű látható. A templomban sok-sok gyönyörű barokk és reneszánsz műkincset találunk. Különleges az oltártól balra lévő 1528-ban készült reneszánsz sekrestyekapu, rendkívül szép a gazdagon díszített barokk szószék 1750-ből.

A templomban 70 országgyűlést tartottak, több erdélyi fejedelmet választottak itt meg. Itt ravatalozták fel Bocskai István fejedelemet, itt szentelték püspökké Márton Áront.

óriási csoportban, szabadon legelésznek a lovak. Nehéz szavakkal leírni a félig kopár, félig törpefenyővel benőtt hegyek előtt elterülő tavacska látványát. Ilyen helyen ül le az ember a fűre, nem tud megszólalni, s elgondolkodik a teremtő végtelen erején.

A hegység másik oldalán az Ünökő mögött egy völgyben található az a kicsi települést, **Óradnát**, ahol először járták a tatárok. 1241-ben Magyarország első települése volt ez a ragyogó hely, amelyet az óriási tatár horda elért, s eltörölte a térképről. Ráadásul 1285-ben a borzalom újra megismétlődött. A magyarság életerejét bizonyítja, hogy a falu mégis feltámadt hamvaiból, s később virágzó bányásztelepüléssé fejlődött. Még láthatók az első tatárjárás után épült, s a másodikban elpusztított Domonkos-rendi kolostor romjai, ami kora gótikus stílusban épült. Óradnától nem messze, az Ünökő-Lála természetvédelmi területen a hegység mélyében barangolhatunk, ahol a hegység legnagyobb tavát, a **Nagy-Lála tavat** találjuk.

